

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Postula a me, & dabo tibi gentes in hæreditatem, & possessionem tuam
terminos terræ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Ecce illud, quod uigilanter & digne S. Patres interpretati sunt, Hodie genitū teritid est, in æternitate. Aeternitas est, quod genitus est, gignitur, gignetur sine fine, cui hoc est esse filiū, quod nasci ex patre: nec nasci cœpit, nec desinet, sed semper nascitur presentissima natiuitate. Recte hodie genitus dicitur, id est, nascens semper. Nam hoc hodie, non habet hesternū nec crastinū, sed semper diurnū sicut Ioan. viij. Antequā Abrahā fieret, ego sum.

Aeterna filij generatio.

Vbi estis nunc miseri & ambitiosi homines, qui uices huius regis in Ecclesia uel ambitiose queritis, uel infructuose tenetis, qui non annūciatis dei præceptum, non prædicatis Iesum Christum crucifixum filium dei, in salutem credentium, sed thesaurus colligitis, delictis affluitis, lasciuitis in omni pompa reum? Hic filius dei constitutus homo rex, non querit quæ sunt, sed annūciat dei præceptum: qui regnum suum non sibi, sed alijs in salutem accepit, in gloria patris. At hoc unum officium uerbi, quod solum episcoporum est, solum præ ceteris omnibus omittitur. Deinde si sunt, qui illorum uice doceant, non præceptum domini, non Christum, sed suas fabulas, aut si optime, leges & traditiones hominum docent. Proinde ne credas ibi Ecclesiam, montem sanctū dei esse, ubi Christus Christū non purissime docet. Ponderus enim uerbi grande est, quod dicit. Annūciabo dei præceptum, dei inquit, non hominum præceptum, consilium, historias. Et ipse ego annūciabo: nā nisi Christus loquatur in nobis, præceptū dei nunquā annūciabimus. Ego, inquit, ero in ore tuo, & dilata os tuum, & implebo illud.

In sacerdotes & Episcopos uerbi dei prædicatores.

Nihil ergo discordat nostra translatio in sensu cū Hebræa, nisi quod distinctio uaria non nihil & sensui officere solet, quo tamen habito, distinctio non nocet, quare contentiosus esse nolo.

Discernit itaque hic uersus, genus doctrinæ, quod in nouo testamento docetur, ab eo quod in ueteri docebatur: olim lex, quæ irā operabatur, & peccatum augebat, nunc fides, quæ remissionē operatur, & iustitiā adimplet, docetur: ideo illic legifer homo Moses & seruus, hic legifer Christus deus, & dominus omnium: ille faciebat seruos peccati, hic liberos iustitiæ.

Doctrinæ nouæ & ueteris testamenti distinctio.

Non quod etiā nunc non doceatur lex, cū Christus dicat Matth. xij. utraq; doctrina a docto scriba in regno cœlorum, tam uetera quæ noua, sed quod gratiæ prædictio propria sit noui testamenti, & legis propria ueteris testamenti, cū enim nullus sit in hac uita, in quo impleta sit omnis plenitudo noui testamenti, nullus quoque inuenietur, in quo non sit aliqua pars ueteris testamenti reliqua. Transitus enim est & phase quoddam hæc uita, de lege ad gratiā, de peccato ad iustitiā, de Mose ad Christū, consummatio autē futuræ resurrectionis est.

Postula a me, & dabo tibi gentes in hæreditatem, & possessionem tuam terminos terræ.

Et hoc ad præceptum pertinet, quod annūciandum sibi Christus, mandari te patre, desumpsit. Dixit, inquit, dominus ad me, mandauitque mihi pater, ut postulem ab eo gentes in hæreditatem. Et hoc præceptum eius annūciabo, ut credatis & sciatis, me constitutum, non tantum regem super Zion montem sanctum eius, id est, super populum Israel, sed & hæredem ac dominum uniuersorum, ut qui hoc mandatum dei a me audierit & crediderit, per me ad patrem ueniat, & saluus fiat.

C Iterum

Inventiones
hominū in ec-
clesia.

Iterum uides Christi regnū non arrogantia sua præsumptū, sed patris aucto-
tate & mandato firmatū. Sic enim ambitiosis non modo non oportuit exar-
plum aut patrociniū relinqui, sed uitii eorū, etiā diuina autoritate compedi.
Nec sic tamen satisfactum est monstro tam ualido: Christus dominus omnium,
ni hil citra dei mandatū in Ecclesia gerit & facit; & uermiculi hominū, temerarij
& audent omnia, temeritate propria, in Ecclesia non sua.

Quid autem hoc sibi uult, q̄ constituendo super montem Zion, non peti-
pitur, ut postulet regnum montis Zion: super gentes autem promittitur heredi-
reditas, non nisi postulanti, immo postulare iulso?

Forte, q̄ Israeli promissa fuit in Abraham benedictio & regnū Christi gen-
tibus autem sine promissione donata est misericordia. Vt Ro. xv. Dico enim
Christum Iesum ministrum fuisse circūcisionis, propter ueritatem dei, ad con-
firmandas promissiones patrum, gentes autē super misericordia honorate de-
um &c. Veritas Iudæis exhibita est, & promissio exoluta: Gentibus autem mi-
sericordia libera, impartita. Hinc misericordia & ueritas usitatissime copulan-
tur in prophetis, quamquam & illud fuit gratuita misericordia, quod promitte-
tere dignatus est. Ideo Zion Christo non postulanti datur in regnum, Gentes
autem postulanti in hereditatem, tanquam donum Christi: ut quibus nihil p-
missum esset. Sic & Isa. ultimo: Annunciabūt gentibus gloriam meā, & adu-
cent fratres uestros de cunctis gentibus, donum domino. Ita Israel regnū postulat
gentes donum, uelut dos filix Pharaonis, quam dedit ei, Pharaon, rex Aegypti.
Deniq̄ ubi Christus rex super Zion constituitur, uerbis utitur præsens,
& rem ipsam fieri ostendentibus. At ubi haeres denunciatur, primum postula-
re iubetur, & in futurū ei promittitur. Quae omnia impleta uidemus in Actibus
Apostolorum, quando discipuli non praedicabant uerbum nisi Iudæis, donec
Paulus de caelo uocatus mitteretur Apostolus in Gentes. Igitur Christus iam
rex super Zion in terra constitutus postulat, sed in caelis regnans, accipit gen-
tes postulanti promissas.

Etiā hic non otiose dicit, A me, ut ostendat hoc regnum & hanc gentium
hereditatem, Christo, non ab hominibus, nec humano modo, sed diuinitus,
hoc est, spiritualiter collata.

Christiani nō
sub Romano
pontifice,

Hic unus est eorum locorum, contra quos temerarie pugnant, qui negant
esse Christianos eos, qui non sunt sub Romano pontifice. Hi enim dum pa-
trem mendacem facere conantur, ut qui terminos terrae Christo subiecent, ubi
ipsi nec dū Europam totam subiiciunt: An non possunt esse Christiani, quia
Turca aut Schyta, temporaliter illic dominatur? Quomodo ergo Romae po-
tuerunt esse sub Nerone & Domitiano? An non sunt illic Episcopi, quia non
emunt pallia? Non sacerdotes, quia non pendunt annatas? Quid si eo uentus
sunt Episcopi, quo magis opulencia, fastu & pompa uacui, uerbum dei docēt,
& regunt populum Christi? Certe apostolus Paulus Episcopos definiit Act.
xx. per attendere gregi, & regere Ecclesiam dei: Attendite, inquit, uobis & cum
uerso gregi, in quo posuit uos spiritus sanctus Episcopos, regere Ecclesiam, cui
tamen ad presbyteros loqueretur: ut in textu colligit aperte beatus Hierony-
mus. Quod & uerbo, attendere, uicina significatione, monstrauit. At regere
Ecclesiam, & attendere gregi, nonne fieri potest solo uerbi ministerio, & ora-
tione, citra ullum, qui nunc est Episcoporum, tumultum? Igitur nos (ne coar-
temus Christi hereditatem) nec propter perfidiam Turcarum, nec propter ali-
orum errantiū multitudinem: uerbū huius psal. mendacij arguamus, alioquin
quis

Episcopi defi-
nitio.

quis etiam inter nos scire potest, qui sint Christiani in ueritate. An non & nobiscum abundant mali, & pauci sunt boni. Maior est diuini uerbi autoritas, quam nostra capacitas; quanto magis quam nostra suspitio, & in facie externi ritus occupata phantasia.

Arbitratur B. Aug. tautologiam hic esse, idem uidelicet, per gentes in hereditatem, & per terminos terrarum in possessionem, significari, quæ semper (ut dixi) firmitatis indicium est, qua magis iuuatur fides nostra, esse scilicet Christi annos, etiam in aliis mundi partibus, ubi Apostoli alij prædicauerunt, quantum libet dominetur illic iniquitas.

Reges eos in uirga ferrea, tanquam uas figuli confringes eos.

Iterum phantasmata carnis amolienda sunt, ne quisque regnum Christi, ferro & armis parari aut seruari sibi fingat, cum scriptum sit: Non in curribus & in equis, neque in tibis uiri beneplacitum erit ei. Et Apostolus. ij. Corinth. x. Arma nostra non sunt carnalia. Nam & Turcas, quos hodie non nisi ferro quærimus, uincere oportuit, augendo Christianorum numerum qui inter eos sunt: Aut cur non & eos qui inter nos mali sunt, ferro psequimur, præsertim magnates populorum? Sed absit, Regnum Christi in iusticia, ueritate, pace, consistit: his rebus partum est, eisdem & uebitur. Vnde & superius, cum sese regem constitutum dixisset, nullum, prorsus officium commendauit, præterque uerbi, dicens: Prædicans præceptum domini: non equitans caballos, non uastans oppida, non quærens thesauros terrarum: sed hoc unum, prædicans ea quæ præcepit deus, id est, Christum deum & hominem: quod Paulus Ro. i. Euangelium uocat, dicens: Segregatus in Euangelium dei, quod promiserat ante de filio suo &c.

Regnum Christi iusticie & pacis.

Vides autem & hunc uersum, esse totum allegoricum, non sine causa, si quidem significat quandam allegoriam, quæ geritur re ipsa & uita, Cui enim uerbum Christi, sit uerbum salutis & pacis, uerbum uitæ & gratiæ, atque hæc, non in carne, sed in spiritu operetur: necesse est, ut salutem, pacem, uitam, gratiam, carnis opprimat & expellat: quod cum facit, apparet carni ferro ipso durius & inclementius. Aliud enim sentitur, & aliud fit, quoties homo carnalis uerbo dei salubriter tangitur; nempe illud, j. Ro. ij. Dominus mortificat & uiuificat: deducit ad inferos & reducit, humiliat & exaltat. Hanc allegoricam operationem dei, pulchre Isa. xxviij. depingit, d. Ut faciat opus suum, alienum opus est eius, ut operetur opus suum, peregrinum est opus eius ab eo, q. d. cum sit deus uitæ & salutis, & hæc opera eius propria, tamen ut hæc operetur, occidit & perdit, quæ sunt opera eius aliena, quo perueniat ad opus suum proprium: Occidit enim uoluntatem nostram, ut statuatur in nobis suam: mortificat carnem & concupiscentiam eius, ut uiuificet spiritum & concupiscentias eius.

Uerbum dei carnalibus ferarum.

Hoc est quod supra sine allegoria dixit: prædicans præceptum domini, Spiritus enim accipit uerbum dei, ut præceptum iucundissimum: tunc enim fit, ut mons Zion sanctus in regnum, & gentes in hereditatem, & termini terrarum in possessionem cedant. At caro fert præceptum seu uerbum dei indignissime, nec agnoscit ipsum, cum sit ei penitus & omnibus modis contrarium: Ideo ut uirgam & ferrum, & contractionem sui accipit. Et sic completur allegoria, tam si gnificante hoc uersu, quæ exhibente re & opere.

Reges eos. Heb. *וירעם*, Throem, quod B. Hiero. transfudit, pasces eos. At Ioan. Reuchlin in rudimentis suis, huius uerbi multas ostendit significatiões,

C ij scilicet